

LEOPOLDI MANAGEMENT
Gustav Johannsens Vej 5 2000 Frederiksberg Denmark

+45 3510 1690
+45 3113 0305
www.leopoldi.dk
info@leopoldi.dk

Folketingets Retsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 592
Offentligt

F

København d. 23. juni 2010
J.Nr. 00414-9/9

VEDR. ADVOKATNÆVNET.

I skrivelse af 19. april d.å. introducerede jeg Retsudvalget for en konkret sag, der var indbragt for Advokatmyndighederne.

Jeg er ganske bekendt med, at Retsudvalget ikke kan tage stilling til konkrete sager, men da sagsbehandlingen mildest talt var så kritisabel, at den i bedste fald kun kunne karakteriseres som partisk, så mente jeg at sagen – i generel forstand – måtte være i Retsudvalgets interesse. Det er trods alt borgernes retssikkerhed det her drejer sig om.

Som konsekvens af advokatnævnets afgørelse i sagen, bad vi professor dr. jur. Preben Stuer Lauridsen vurdere den aktuelle sag, og ikke mindst det arbejde Advokatsamfundet havde leveret.

Resultatet er ganske enkelt hovedrystende læsning.

Jeg skal derfor på det kraftigste opfordre Retsudvalgets medlemmer til at læse professor Stuer Lauridsens notat, som er vedlagt denne skrivelse.

Det kan i dag dokumenteres, at de metoder der arbejdes efter i Advokatsamfundet, på groveste vis krænker borgernes retssikkerhed.

Vi kan ganske enkelt ikke blot stiltiende acceptere, at vi har en tilsynsmyndighed, som beviseligt lyver i deres afgørelser, beviseligt afviser klager på ugyldige grundlag og beviseligt ikke varetager de arbejdsfunktioner og ansvarsområder, som er selve indbegrebet af deres eksistensberettigelse.

Advokatmyndighederne kan i dag - som resultat af deres selvdømme - afsige kendelser/afgørelser i sager af enhver størrelse og karakter. Kendelser som hverken Ombudsmanden, Justitsministeren eller andre instanser kan gøre noget ved.

Dermed har vi altså i Danmark - hævet langt over blandt andre Justitsministeren og Ombudsmanden - en myndighed som Advokatrådet, som udelukkende består af advokater valgt af Advokatmyndighedernes egne folk (ligeledes udelukkende advokater). Advokatrådet kan - helt isoleret fra landets lovgivende og dømmende myndigheder - træffe afgørelse i sager, i ly af egne nedrullede gardiner, uden klageren/borgeren har ret til aktindsigt i sagsbehandlingen eller kan gøre krav på en begrundelse for en evt. afvisningen af sin sag, hvori indklagede advokat bliver pure frifundet.

Med andre ord: man indgiver som borger en klage, som Advokatrådet kan vælge at tage med ind i et hermetisk lukket forum. Herinde træffes en afgørelse, som er endelig, og som der ikke kan klages over. Hvorledes denne afgørelse er truffet, hvad der ligger til grund for den, hvilke synspunkter modparten er fremkommet med, hvem der har truffet afgørelsen, hvor mange stemte for og imod - har klager ingen ret til at få indblik i. Indklagede er således væsentligt bedre stillet end klager, da (som i det konkrete tilfælde) indklagede får adgang til klagers indlæg i sagen, men klager ikke får adgang til at se eller kommentere indklagedes indlæg i sagen.

Den (Kafka'ske) form for beføjelser, som Advokatmyndighederne dermed råder over, **må kræve en fejlprocent på nul (0%)**, for at kunne bære sin berettigelse.

Men hvad så når vi - som nu - kan dokumentere, at Advokatrådet frifinder advokater på et komplet udokumenteret, selvopfundet grundlag, nægter at give klager en begrundelse for deres afgørelse, men finder plads til at berette pressen om årsagen til frifindelsen, hvorefter indklagedes indlæg i sagen - via andre veje - kommer i klagers hænder, og det heraf fremgår, at den forklaring Advokatrådet ligger til grund for deres afgørelse, slet ikke er nævnt eller så meget som forsøgt redegjort for i indklagedes indlæg i sagen?

Kan Retsudvalget bifalde, at vi i Danmark har en organisation, der kan handle således?

Lad det være krystalklart: vi agter at gøre noget ved denne sag, og har efterhånden – grundet sagens komplet groteske karakter - så meget opbakning i befolkningen, at der er grobund for at skabe stor opmærksomhed omkring de forhold der hersker hos Advokatmyndighederne.

Vi mener dog, at det ligeledes kunne være i Retsudvalget interesse, at gå yderligere ind i sagen – ikke ved at tage stilling til den konkrete sag, men i generel forstand – og indstille til, at der fra politisk side gribes ind - alternativt strammes gevaldigt op - i relation til de alt for frie beføjelser der er givet Advokatmyndighederne i Danmark, i form af deres selvdømme.

Jeg håber at høre fra retsudvalget snarest. Skulle Retsudvalget eller enkelte af dets medlemmer have spørgsmål eller ønskes der yderligere materiale i sagen, er De meget velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Michael Teschl
L E O P O L D I

Bilags liste:

Bilag 1: Notat af 11. maj 2010 udarbejdet af professor dr. jur. Preben Stuer Lauridsen.

PREBEN STUER LAURIDSEN
Professor, dr.jur.

Tineke Færch
Vedbæk Strandvej 496
2950 Vedbæk

D. 11. maj 2010

OPGAVEN

Ved henvendelse af 29. april 2010 har fru Tineke Færch ved Leopoldi Management ved Michael Teschl anmodet mig om at give en juridisk vurdering af Advokatnævnets afgørelse af 6. april, hvorved nævnet afviste den af Leopoldi Management på vegne Tineke Færch indgivne klage af 30. september 2009 over advokat Mads Behrendt som værende for sent indgivet.

KONKLUSIONEN

Det er min **konklusion**, som nærmere gennemgås og begrundes nedenfor, at nævnets afgørelse, som den fremtræder, er mangelfuld og retlig uholdbar og betjener sig af en urigtig fortolkning af bestemmelsen i retsplejelovens § 147 b, stk. 2.

Jeg går herefter over til at behandle sagen.

Der er forskellige mærkværdige forhold i nævnets afgørelse og i den angivne begrundelse for afgørelsen, som jeg nedenfor skal komme tilbage til. Foreløbig vil jeg gennemgå afgørelsens lovgrundlag og med udgangspunkt heri bedømme dens juridiske holdbarhed.

Retsplejelovens § 147 b, stk. 2

Afgørende i sagen er fortolkningen af retsplejelovens § 147 b, stk. 2 om disciplinærsager. Bestemmelsen er sålydende:

”Klager skal indgives inden 1 år efter, at klager er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører. Nævnet kan dog behandle en klage, der er indgivet for sent, når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet”.

A. Der er enighed om, at det forhold, der klages over, skal dateres tilbage i tiden, nærmere bestemt tilbage til den 13. juni 2006, hvor indklagede Mads Behrendt telefonisk henvendte sig til Tineke Færch og meddelte hende, at hun ikke kunne få adgang til at gennemgå sin afdødes mands sagsmappe beroende hos Mads Behrendt. Muligt omfattede Behrendts nægtelse af at give Tineke Færch adgang tillige hendes søn, men forholdet ligger i Behrendts og i hans advokat, advokat Henrik Andersens gengivelser ikke helt klart, hvilket jeg nedenfor skal komme tilbage til.

Det er ikke vanskeligt at se, hvad nævnet også rigtigt har kunnet regne sig frem til, at der er mere end 1 år mellem den 13. juni 2006 (eller blot juni) og den 30. september 2009, hvor klagen blev indgivet. Men det er i og for sig ikke det, sagen juridisk drejer sig om.

Fortolkning.

Spørgsmålet er nemlig, hvordan man

(1) i første omgang skal fortolke sætningen...”**efter at klager blev bekendt med det forhold, som klagen vedrører**”, og

(2) i anden omgang, hvordan man skal fortolke dispensationsreglen i stk. 1 in fine, hvorefter man dog kan behandle klager, der er for sendt indgivet, ”**når fristoverskridelsen findes rimeligt begrundet.**”

B. Det skal dog allerede nu bemærkes, at der juridisk set er det besynderlige ved nævnets afgørelse, at der i realiteten ingen begrundelse gives for afgørelsen, men at der - når afgørelsen læses, som den står skrevet - tilsyneladende uden nærmere overvejelser blot sker en mekanisk sammenligning af datoerne 13. juni 2006 og 30. september 2009, hvilket enhver også uden juridisk skoling ville kunne gøre efter, og siden - i forbindelse med afvisningen af at give dispensation fra fristen - blot sker en gentagelse af disse datoer uden nærmere redegørelse for, hvorfor fristoverskrivelsen i denne sag ikke findes rimeligt begrundet.

På denne måde fremstår nævnets afgørelse som retlig mangelfuld.

For det første er det første både logisk og juridisk meningsløst at anvende samme begrundelse for at afvise på grund af fristoverskridelse og for at afvise at give dispensation. En stillingtagen til, om dispensationsreglen i slutningen af stk. 2 kan anvendes, skal naturligvis foretages ud fra andre overvejelser end anvendelsen af selve fristreglen i stk. 2 midt. Det har ingen mening at have en dispensationsadgang, hvis muligheden for at bruge denne blot afvises med henvisning til, at fristen er overskredet; dette er jo selve forudsætningen for at give en dispensation, og det har naturligvis ikke været lovgivers mening at tømme dispensationsreglen for indhold og på forhånd gøre den umulig at anvende til noget som helst.

For det andet opfylder nævnets afgørelse hverken reglen i retsplejelovens § 218, hvorefter domme og kendelser skal ledsages af grunde, det vil sige begrundelser, eller det almindelige forvaltningsretlige begrundelseskrav i forvaltningslovens § 24. Det er ingen begrundelse blot at henvise til ordlyden af § 147 b, stk. 2, og i princippet burde afgørelsen allerede af denne grund anses for ugyldig. Nævnsafgørelser er hverken domme eller kendelser, men under hensyn til både advokat- og dommerrepræsentationen i nævnet ville være nærliggende, om man i det mindste opfyldte kravet i § 218. Det forvaltningsretlige begrundelseskrav er nævnet forpligtet til at overholde.

C. Men der er også andre, og mere alvorlige indvendinger mod nævnets afgørelse.

Lad os forsøge at give en juridisk holdbar løsning af de to problemer nævnt ovenfor under (1) og (2), som kan sammenfattes i:

Hvordan skal man fortolke § 147 b, stk. 2?

Udtrykt kort: Skal man som potentiel klager blot have fået faktisk kendskab til eller viden om det forhold, man senere klager over, dvs. er en hvilken som helst oplysning nok, eller skal man have fået et kendskab og en viden, der er tilstrækkelig til, at man er i stand til at forstå, at der er grund til at klage?

D. Ad (1). Ud fra almindelig juridisk common sense må det i almindelighed forekomme indlysende, at et kendskab eller en viden, der skal kunne udløse den retsvirkning, at en frist begynder at løbe, må have en karakter, som gør, at man har grund til at reagere.

NÅR EN FRIST BEGYNDER AT LØBE, SKER DER NOGET, SOM I JURIDISK FORSTAND HAR FORPLIGTENDE KARAKTER FOR ÉN, OG SOM KAN MEDFØRE, AT MAN I SIDSTE INSTANS LIDER ET RETSTAB, FRATAGES EN RETTIGHED ELLER MISTER EN RETSSTILLING, MAN ELLERS HAVDE. MAN MISTER EN KLAGEADGANG, ET ELLERS GYLDIGT KRAV FORÆLDES, ELLER MAN AFSKÆRES FRA AT ANLÆGGE ET PRIVAT SØGSMÅL. HERAF FØLGER, AT DEN VIDEN ELLER DET KENDSKAB, MAN HAR, SKAL VÆRE AF EN SÅDAN KARAKTER, AT MAN BAGEFTER MED RETTE KAN BEBREJDES, AT MAN IKKE REAGEREDE INDENFOR EN RIMELIG TID.

Sagt med andre ord: Man skal have en viden som gør det nærliggende at reagere i den forstand, at et normalt menneske uden andre forudsætninger, end hvad folk i al almindelighed har, ville have indset, at der burde reageres; nogen særlig viden eller skarpsindighed kan ikke kræves.

Man kan drage en slags parallel til det såkaldt informerede samtykke, der f.eks. kræves ved medicinsk behandling og i særlig grad ved medicinske forsøg. Det er ikke nok, at patienten får at vide, at der er tale om en behandling eller et forsøg. Et samtykke givet på grundlag heraf er ikke gyldigt. Patienten skal inden for rimelighedens grænser oplyses så grundigt om behandlingens eller forsøgets nærmere karakter samt dets risici og mulige bivirkninger, at samtykket gives på et informeret grundlag. I modsat fald er samtykket uden gyldighed.

Tilsvarende gælder i øvrigt indenfor mange andre grene af retssystemet. Der findes et væld af handlinger, som børn og unge ikke kan give gyldig tilladelse til; et barn kan f.eks. ikke give samtykke til krænkende billedoptagelser og interviews, og i retspraksis er det fastslået, at det samme gælder for bl.a. mentalt handicappede personer.

E. Vi må med andre ord gå på jagt efter en fortolkningsmodel, som udfylder og supplerer selve ordlyden af fristreglen i § 147 b, stk. 2 på en juridisk holdbar måde. Det mest nærliggende er naturligvis at undersøge lovgivningen og dens forarbejder for at lede efter bidrag til fortolkningen af reglen. Man kunne i princippet gå tilbage til de første proceskommissioner, som lagde grundstenen til vor retsplejelov. Jeg har forsøgsvis gennemgået lovudkastet fra proceskommission af 1868, men her findes ingen regler svarende til § 147 b, stk. 2, og problemet er helt uomtalt.

Herefter har jeg begrænset mig til at undersøge lovforarbejderne tilbage til 1981, hvor retsplejelovens afsnit om advokater omarbejdedes til stort set de nugældende, og hvor fristreglen findes i betænkning nr. 871 (1979) lovudkastets § 146, stk. 3 (fristen var dengang 3 måneder og er senere forlænget flere gange, senest til et år), se om det senere fremsatte lovforslag med bemærkninger til (nu) § 147 b, stk. 2 i Folketingstidende (FT) tillæg A sp. 3759-3810, især sp. 3769-3770 og sp. 3804 (bilaget sp. 3811-3823).

Der findes ikke i disse forarbejder noget fortolkningsbidrag overhovedet, ja faktisk kan man ikke finde så meget som ét ord om, hvad det vil sige at have fået kendskab til klageforholdet. Tilsvarende gælder for ministerens fremsættelse i Folketinget og for tingets behandling af forslagene, se sp. 3507, sp. 4578-4599 og sp. 7681-7689 samt tillæg B sp. 1069-1075.

F. Efter en sædvanlig juridisk metode må man herefter finde fortolkningsbidrag fra andre dele af retssystemet, hvor fristregler er af betydning, og gør man det, vil man se, at det almindelige er, at man skal have fået et kendskab, som rækker udover selve den "nøgne" oplysning. Sådan må det naturligvis også være.

G. Efter straffelovens § 96 er forskellige lovovertrædelser undergivet privat eller betinget privat påtale. Dette gælder f.eks. freds- og æreskrænkelser og hærværk. Reglen har en frist på 6 måneder, men denne frist begynder efter den udtrykkelige ordlyd i lovbestemmelsen først at løbe fra det tidspunkt, hvor den påtaleberettigede borger

”har fået sådan kundskab, at han har tilstrækkeligt grundlag for sagsanlæg eller fremsættelse af påtalebegæring”.

Dette skal efter kommentaren i Den Kommenterede Straffelov. Almindelig Del, 9. udgave (2009) ved Vagn Greve m.fl. forstås således, at den påtaleberettigede har fået kendskab til både lovovertrædelserne og den formodede gerningsmands identitet.

Stefan Hurwitz går endda så vidt, at han vil lade fristen suspendere, såfremt den påtaleberettigede på grund af sine egne omstændigheder ikke har kunnet reagere, og dette må anses undskyldeligt, Alm. Del s. 152.

H. Noget tilsvarende gælder for den civilretlige forældelse af pengekrav. Forældelsesloven af 2007, der trådte i kraft den 1. januar 2008 og fastsætter nye, mere varierede og i hovedsagen kortere forældelsesfrister end de efter Danske Lov 5-14-4 af 1908-loven gældende indeholder i § 3, stk. 2 en bestemmelse om, at forældelsesfristen først løber fra det tidspunkt, hvor kreditor er blevet bekendt med sit kravs eksistens, hvilket ikke altid og f.eks. ikke ved mangler i køb er tilfældet, eller hvem skyldneren er, og i § 14 fastsættes det, at fristen suspenderes, hvis kreditor er ubekendt med skyldnerens opholdssted, eller andre forhold, som ikke skyldes kreditor selv, gør, at han er ude af stand til at gøre fordringen gældende. Fristen begynder først at løbe, når kreditor ved, hvad man kalder sædvanlig agtpågivenhed, er eller burde være blevet bekendt med sit krav og i stand til at gøre det gældende.

J. Endelig er der i forvaltningsretten en vis praksis for at tillade overskridelse af klagefrister, hvis overskridelsen skyldes forhold, som ikke kan bebrejdes klager; kravene er strenge.

FORELØBIG KONKLUSION

Vi kan med andre ord som almindeligt synspunkt **konkludere** følgende:

Reglen i retsplejelovens § 147 b, stk. 2 må fortolkes således, at det ikke er tilstrækkeligt, at klageren har fået kendskab til selve det forhold, klagen isoleret set angår. Det kendskab, klageren skal have fået, må være af en karakter, som efter en normal og sædvanlig målestok ville gøre det nærliggende at klage, og først fra dette tidspunkt begynder et års fristen at løbe.

K. Vi kan herefter gå over til en bedømmelse af omstændighederne i selve den foreliggende sag.

1. Som ovenfor nævnt er der enighed om, at der er hengået mere end 3 år mellem tidspunktet for den besked, Tineke Færch telefonisk modtog fra indklagede Mads Behrendt, og den indgivne klage.
2. Der er videre enighed om, at Mads Behrendt på tidspunktet for samtalen var advokat for Tineke Færch.
3. Der er ligeledes enighed om, at Mads Behrendts besked til Tineke Færch gik ud på, at han ikke ville tillade hende at gennemgå hendes afdødes mands sagsakter. Ifølge Behrendts ovenfor nævnte mail skete dette med henvisning til den såkaldte fortrolighedspligt.

Derimod er der, komisk nok, tilsyneladende ikke fuld overensstemmelse mellem, hvad Mads Behrendt efter sin egen opfattelse sagde i samtalen, og hvad Behrendts advokat i klagesagen, advokat Henrik Andersen, i sin skrivelse af 23. oktober 2009 til nævnet anfører, at Behrendt sagde. Jeg citerer fra Behrendts mail af 13. juni 2006 til Erik Færch:

"Jeg har lige talt med din mor og forklaret hende, at indholdet af din faders sager her på kontoret er fortroligt, hvorfor jeg ikke kan give tilladelse til, at andre gennemgår sagerne.

Dette havde din mor fuld forståelse for, og jeg forstod i øvrigt også på hende, at det ikke var hendes ønske at gennemgå sagerne men dit...

... Jeg har meddelt din mor, at der på denne baggrund ikke holdes et møde her på kontoret."

I Henrik Andersens skrivelse side 2 øverst til, bliver dette til, at Behrendt i samtalen "ikke mente at kunne give Erik Færch tilladelse til en...gennemgang af sagsakterne."

Det er blot ikke det, som står i Behrendts egen mail. Andersens gengivelse er heller ikke plausibel. Hvis emnet og samtalen kun havde drejet sig om Erik Færchs og ikke Tineke Færchs egen adgang til sagsakterne, giver det ingen mening at ringe til Tineke Færch og ikke til hendes søn for at meddele hende dette, ligesom det heller ikke giver mening at meddele Tineke Færch, at et, så vidt jeg forstår, ellers til den 14. juni 2006 aftalt møde mellem Behrendt og Tineke Færch ikke kan afholdes alligevel.

EN ANDEN TING ER, AT BEHRENDT I SIN MAIL SYNTES AT ÅBNE EN VIS MULIGHED FOR, AT SPECIFIKT ANGIVNE SAGER MULIGT KUNNE GENNEMGÅS. HVORDAN DETTE TILBUD VAR MENT OG NÆRMERE SKULLE FORSTÅS, SAMT OM DET BLEV SØGT UDNYTTET, ER IKKE RELEVANT FOR NÆRVÆRENDE UNDERSØGELSE.

Det skal i øvrigt bemærkes, at Tineke Færch både bestrider Behrendts påstand om, at hun skulle have givet udtryk for forståelse for Behrendts afgørelse, og påstanden om, at det (alene) var hendes søn Erik Færch, som ønskede en sags gennemgang.

JEG KOMMER IKKE IND PÅ, OM ERIK FÆRCH (OGSÅ) SKULLE KUNNE BETRAGTES SOM KLIENT HOS MADS BEHRENDT, SAMT, OM DETTE SKULLE SPILLE NOGEN ROLLE. ET KLIENTFORHOLD VILLE I ØVRIGT NÆPPE I SIG SELV GIVE EN SØN RET TIL AT GENNEMGÅ EN AFDØD FARS SAGSMAPPER, MEN DA SPØRGSMÅLET IKKE HAR VÆRET FREMME I SAGEN, DRØFTER JEG DET IKKE.

4. Vi kan herefter lægge til grund, at Behrendt ønskede at give en meddelelse til Tineke Færch, som dengang var hans klient, og at meddelelsen ganske enkelt var, at hun ikke kunne få adgang til sagsakterne; dette og intet andet var selve anledningen til hans opkald. Henrik Andersens omtale af samtalen som drejende sig om Erik Færchs mulige adgang må derfor antages at indeholde en suggestiv omskrivning, der ved et uheld er løbet Andersen i pennen.

Tilbage bliver, om Behrendt har orienteret Tineke Færch om to forhold, der juridisk må betragtes som vigtige:

- a. Det usikre indhold og den skønsmæssige karakter af det såkaldte fortrolighedsprincip og ikke mindst dette principps usikre grænser samt dets i det hele taget manglende eller yderst svage fundering i gældende dansk ret.
- b. Det forhold, at der var tale om Behrendts egen personlige og helt skønsmæssige vurdering, der på ingen måde kunne betegnes som baseret på en utvivlsom retsopfattelse, og som bedømt i forhold til, hvad det senere viste sig, at sagsakterne indeholdt, se herom straks nedenfor, vel nærmest måtte forekomme at være både objektiv og subjektiv urigtig.

Der er intet i sagen, som viser eller sandsynliggør, at Mads Behrendt har henledt sin klients opmærksomhed på hverken punkt 1. eller punkt 2. Ej heller har Mads Behrendt påberåbt sig at have gjort hverken det ene eller det andet..

5. Det kan herefter lægges til grund, at Tineke Færch ved samtalen den 13. juni 2006 af sin advokat **ikke** blev gjort opmærksom på, at hans afvisning af at lade hende gennemgå sin afdøde mands sagsakter alene beroede på hans egne subjektive synspunkter og ikke fulgte som et blot nogenlunde sikkert resultat af gældende ret.

ADVOKATNÆVNETS AFGØRELSE ANVENDER PÅ DETTE PUNKT EN SÆREGEN SPROGBRUG, SOM IKKE HAR STØTTE I SAGEN. MAN OMTALER KONSEKVENT DEN BESKED, BEHRENDT GAV TINEKE FÆRCH SOM UDTRYK FOR BEHRENDTS "OPFATTELSE." MEN SÅDAN FREMTRÆDER BESKEDEN IKKE I HVERKEN TINEKE FÆRCHS GENGIVELSE ELLER I BEHRENDTS EGEN MAIL FRA 13. JUNI 2006 TIL ERIK FÆRCH, HVOR BEHRENDT OPLYSER, AT "JEG HAR..FORKLARET DIN MOR, AT INDHOLDET AF DIN FARS SAGER HER PÅ KONTORET ER FORTROLIGT, HVORFOR JEG IKKE KAN GIVE TILLADELSE TIL, AT ANDRE PERSONER GENNEMGÅR SAGERNE." DETTE FREMSTÅR PÅ INGEN MÅDE SOM UDTRYK FOR BEHRENDTS OPFATTELSE, MEN LÆSES SNARERE SOM

BEHRENDTS GENGIVELSE AF, HVORLEDES REGLERNE ER. DET ER TVANGFRIT AT BESKRIVE NOGET SOM EN OPFATTELSE, HVIS DER ER ELLER KAN VÆRE TVIVL OM, OG DERFOR FORSKELLIGE OPFATTELSER AF DE FORHOLD, OPFATTELSEN ANGÅR, MEN MAN BESKRIVER IKKE ET SIKKERT FORHOLD SOM EN OPFATTELSE. INGEN JURIST VILLE SIGE, AT MANDDRAB EFTER HANS OPFATTELSE ER STRAFBART, MANDDRAB ER SIMPELTHEN STRAFBART. BEHRENDTS MAIL KAN VEL DERFOR KUN FORSTÅS SÅLEDES, AT BEHRENDT, BEVIDST ELLER UBEVIDST, HAR FREMSTILLET FORHOLDET PÅ EN MÅDE OVERFOR TINEKE FÆRCH, DER FORMENTLIG KUN KUNNE GIVE TINEKE FÆRCH INDTRYK AF, AT BEHRENDT GENGAV INDHOLDET AF EB RETSREGEL, DET VIL SIGE AT DEN SÅKALDTE FORTROLIGHEDSPLIGT MED NØDVENDIGHED MÅTTE FØRE TIL DET RESULTAT, AT BEHRENDT IKKE KUNNE GIVE TILLADELSE, UANSET OM HAN ØNSKEDE DET ELLER EJ.

Det kan nu naturligvis ikke i almindelighed udelukkes, at der kan forekomme forhold, hvor en advokat efter reglerne i straffelovens § 152 b vil være afskåret fra selv til en enke og enearving at videregive oplysninger om eller vedrørende enkens afdøde mand, der fremgår af sagsakter beroende på advokatens kontor. Der kan være tale om visse strengt personlige oplysninger, som den afdøde har givet udtryk for, at andre ikke måtte se, eller som har en sådan karakter, at afdødes advokat efter sagens natur uden tvivl bør værne om dem som et nødvendigt udslag af klientfortroligheden. Den slags må altid bedømmes konkret, og det er ikke let at opstille enkle retningslinjer for alle klientforhold. Nogen retlig årsag til, at der ikke kunne gives adgang til sagsakterne synes imidlertid ikke at have foreligget i denne sag.

Jeg har fået adgang til fem skrivelser af 19., 22. og 25. juni (to skrivelser) samt 2. august 2007 fra advokat Henrik Andersen, ved hvilke skrivelser Henrik Andersen på vegne Mads Behrendt efterfølgende har fremsendt de dokumenter og sagsakter m.v., som Mads Behrendt under hensyn til sin såkaldte fortrolighedspligt ikke mente at kunne udlevere til Tineke Færch. Skrivelserne er angiveligt fremsendt efter adskillige rykkere m.v. fra Tineke Færchs nuværende advokat, hvilket også synes at fremgå af skrivelserne.

Det vil føre for vidt i nærværende redegørelse at gengive skrivelsernes indhold, som omfatter seks A4 sider. Men bedømt efter fremsendelsesskrivelsernes eget indhold kan følgende siges:

Med skrivelserne fremsendes under i alt 36 punkter de pågældende papirer, der samtidig nærmere specificeres i skrivelserne. Om specifikationer er udtømmende, således at den omfatter samtlige de papirer m.v., som faktisk befandt sig på Mads Behrendts kontor, er jeg ikke klar over.

Af de 36 punkter angår de 28 punkter enten udtrykkeligt, det vil sige efter skrivelsernes egen formulering, eller ganske utvetydigt Tineke Færchs forhold. Der er bl.a. tale om årsrapporter, skatteopgørelser og kapitalbevægelser for Tineke Færch selv og for hende tilhørende formuegoder og formueplejeinstitutioner samt om adoptionsbevillinger, skiftefuldmagter, anmodninger om uskiftet bo og testamente.

To punkter omtales blot som "møder" (skal formentlig være mødereferater).

De resterende 4-6 punkter nævner ikke udtrykkeligt Tineke Færch men synes uden tvivl også at angå Tineke Færch og vedrøre hendes interesser. Dette gælder bl.a. ganske klart aktionæroverenskomsterne for Færch Holding A/S samt årsrapporter m.v. for både Færch Holding A/S og Skandinavisk Tobakskompagni.

6. Det må herefter henstå i det uvisse, af hvilken grund Mads Behrendt kunne mene, at Tineke Færch ikke kunne få adgang til at se disse sagsakter og dokumenter m.v. Det er vanskeligt at nå til anden opfattelse end, at de omhandlede papirer ikke kunne være omfattet af Mads Behrendts tavsheds- og fortrolighedspligt. Om dette har stået Mads Behrendt klart, allerede da han talte telefonisk med Tineke Færch den 13. juni 2006 ligger det udenfor mine forudsætninger at tage stilling til.

7. Ved skrivelse af 4. februar 2008 sker noget tilsvarende, idet Henrik Andersen, på ny efter anmodning fra Tineke Færchs nuværende advokat, nu fremsender 3 yderligere dokumenter, som også vedrører Tineke Færch. Om dette er de sidste dokumenter, eller der herefter fortsat beror flere dokumenter hos Mads Behrendt oplyses ikke i skrivelserne.

8. Endelig kan vi lægge til grund, at Tineke Færch efter sagens natur må betragtes som en almindelig klient uden juridisk uddannelse eller skoling og uden selvstændigt kendskab til, i hvilket omfang hendes advokat måtte have tavshedspligt og dermed muligvis pligt til ikke at videregive oplysninger i dokumenter, som Tineke Færchs afdøde mand måtte have liggende hos advokaten.

ENDELIG KONKLUSION

L. Vender vi på denne baggrund herefter tilbage til fristspørgsmålet, foreligger med andre ord et tilfælde, hvor der må tages stilling til følgende muligheder:

1. Skal en (i denne sammenhæng) almindelig klient uden juridisk kendskab bedømmes på den måde, at hun alene på baggrund af en telefonisk samtale, hvor hendes og hendes afdøde mands fælles advokat meddeler hende, at han på grund af en fortrolighedspligt, der påstås at gælde for ham, ikke kan give hende adgang til at se hendes afdøde mands sagsakter, allerede fra dette tidspunkt burde have haft en sådan forståelse og indsigt, at hun havde anledning til at indgive klage over advokatens afslag til Advokatnævnet?

eller

2. skal fristreglen forstås på den måde, at klagefristen først begynder at løbe fra det tidspunkt, hvor klienten af den ene eller anden grund i hvert fald har fået eller burde have fået eller skaffet sig tilstrækkelig viden til, at hun måtte kunne indse, at der var grund til at indgive klage?

Efter min opfattelse er det hævet over enhver tvivl, at den sidstnævnte løsning er den juridisk **eneste** holdbare. Det følger heraf, at Advokatnævnets afgørelse, når den læses, som den er skrevet - og andre muligheder har vi jo for så vidt ikke - er juridisk forkert;

man kan ikke uden videre blot lægge selve tidspunktet for den telefoniske meddelelse til grund som det eneste og tilstrækkelige kriterium og derefter mekanisk regne sig frem til antallet af måneder..

DET ER MULIGT, AT NÆVNETS NOGET KRYPTISKE ANGIVELSE AF TIDSPUNKTET SOM BLOT VÆRENDE "JUNI 2006" SKAL FORSTÅS SÅLEDES, AT MAN VILLE HAVE ACCEPTERET, AT FRISTEN FØRST STARTEDE MED DENNE MÅNEDS UDLØB. ET SVAR HERPÅ BLÆSER I VINDEN, MEN LØSNINGEN VILLE I ØVRIGT VÆRE HELT ARBITRÆR OG UDEN NOGEN JURIDISK BEGRUNDELSE.

Tilbage står spørgsmålet om, hvornår fristen så skal begynde at løbe, hvis ikke selve meddelelsens dato er tilstrækkelig, for man kan naturligvis ikke antage, at fristens begyndelsestidspunkt skubbes ud i en uvis fremtid; selv en advokat har jo krav på at blive behandlet ordentligt.

Min opgave er imidlertid alene at afgive en juridisk bedømmelse af Advokatnævnets afgørelse, og jeg skal derfor ikke tage stilling til dette spørgsmål, som næppe heller kan besvares generelt men må bero på en konkret vurdering og afvejning i hver sag for sig. At afvise en klage som for sent indgivet alene med henvisning til en bestemt dato er imidlertid retligt utilstrækkeligt og udtryk for en forenklet og unuanceret fortolkningsmetode.

EKSKURS

M. Endnu en juridisk mærkværdighed ved nævnets afgørelse må fremdrages. Afgørelsen anfører indledningsvis, at man har forstået klagen således, at der ansøges om dispensation fra klagefristen. Vi er altså nede i dispensationsreglen i § 147 b, stk. 2 i slutningen. Det fremgår nu ikke af selve klagen, at der søges om dispensation, men mere betydningsfuldt er det, at afgørelsen derefter fortsætter således:

"Begrundelsen for afvisningen er, at en klage skal være indgives senest 1 år efter, at klager er blevet bekendt med de forhold, der klages over. Det fremgår af sagen, at du i juni 2006 blev bekendt med, at det var indklagedes opfattelse, at indholdet af din afdøde mands sager på indklagedes kontor som udgangspunkt var fortroligt."

Men dette betyder jo, at vi så alligevel ikke er nede i dispensationsreglen men oppe i stk. 2 midt om selve 1 års fristen. Forstå det, hvem som kan.

På trods af, at vi jo nu har begrundelsen for afvisningen, ryger vi imidlertid umiddelbart efter igen ned i dispensationsreglen i stk. 2's slutning, for afgørelsen fortsætter således:

"Af bestemmelsen fremgår, at Advokatnævnet alligevel kan behandle klagen, selvom den er indgivet for sent, hvis der er rimelig grund til, at fristen er overskredet. Som begrundelse..har du henvist til, at du først den 28. september fik dokumentation for indklagedes adfærd i form af den mail, indklagede sendte til din søn. Da du allerede i

juni 2006 var bekendt med indklagedes opfattelse, finder nævnet ikke, at fremkomsten af e-mailen af 13. juli (skal være juni, min anm.) 2006 gør fristoverskridelsen rimeligt begrundet.”

Dette er, med al respekt, en meningsløs afgørelse, som blot gentager begrundelsen fra første afsnit. Hvis nævnet finder, at den lange tid, der er gået, i sig selv gør en dispensation umulig, må nævnet sige det lige ud. Er begrundelsen en anden, må denne anden begrundelse frem i lyset. Kun at sige, at en for sen klage ikke er rimeligt begrundet, er at sige ingenting, og nævnet er ikke en del af en administrativ enevælde, der blot kan sende afgørelser ud til borgerne og almenheden, som om de kom fra et guddommeligt indstiftet verdsligt Ordenskapitel.

Om der i denne sag burde være givet dispensation, ligger det som sagt udenfor både min opgave og mine muligheder at tage stilling til, men det bør dog påpeges, at det bl.a. i Højesterets dom gengivet i UfR 1997, 359 er fastslået, at nævnet efter loven har en meget vidtgående skønsbeføjelse til at give dispensation.

Man kunne mene, at denne beføjelse, som jo kun ville medføre, at klagen blev realitetsbehandlet, uden nævneværdig skadevirkning kunne have været anvendt i nærværende sag, hvor det i hvert fald må kunne lægges til grund, at Mads Behrendt ikke som det mindste har givet Tineke Færch besked om, at der var tale om hans personlige opfattelse af fortrolighedspligtens omfang og ikke om et slags retligt faktum, samt at Tineke Færch var uvidende herom.

Under disse omstændigheder er det vanskeligt at forstå, med hvilken begrundelse nævnet ikke har ment at kunne lægge Tineke Færchs tidsangivelse til grund, når hun erklærer, at hun først i sommeren 2009 blev klar over, at Mads Behrendts henvisning til det såkaldte fortrolighedsprincip i juridisk forstand var endog meget langt fra at være baseret på en uproblematisk opfattelse af gældende ret - for nu at sige det mildt. Man kunne mene, at det i et sådant tilfælde ville være rimeligt at lægge risikoen over på den advokat, som ikke klart har fortalt sin klient, at der er tale om hans personlige opfattelse af fortrolighedspligtens indhold og omfang.

Der kan i denne sammenhæng være grund til at pege på Højesterets afgørelser i to sager, nemlig Ugeskrift for Retsvæsen 1997, 359 og 2006, 429.

I den første sag blev klagen først indgivet 6 år efter, at klager blev bekendt med forholdet, men da det forhold, klagen vedrørte, fortsat bestod, var klagen ikke for sent indgivet. I den anden sag var forholdet det, at der af to klienter, hvoraf den ene var kunsthandler, under medvirken af deres advokat var foretaget en række finansielle dispositioner, som klienterne deltog i, og hvor advokaten selv havde interesser. Det var utvivlsomt i sagen, at klagen var indgivet mere end 3 måneder efter, at klienterne blev bekendt med forholdene, såfremt man, som advokaten hævdede, lagde til grund, at klienterne måtte kende de dispositioner, de jo selv deltog i. Alligevel behandlede Advokatnævnet mod advokatens protest klagen og idømte advokaten en bøde på 50.000 kr.

I både landsret og højesteret stadfæstede man nævnets afgørelse. Advokaten fremhævede som anført, at klienterne hele tiden havde været bekendt med dispositionerne. Landsretten lagde imidlertid vægt på, at de pågældende dispositioner for klienterne ”i hvert fald i et vist omfang kan have fremstået som komplicerede og vanskeligt gennemskuelige”, og understregede, at ”det kan ikke forlanges, at klienterne har fuldt overblik over dispositionerne”, (mine udhævelser, s. 437-438). Da det endvidere måtte påhvile advokaten at bevise, at han havde givet ”en fuldt tilstrækkelig orientering” om dispositionernes juridiske og økonomiske karakter, hvilket han ikke havde dokumenteret, fandtes fristen ikke overskredet, og retten stadfæstede derfor den advokaten af Advokatnævnet idømte bøde på 50.000 kr. Højesteret stadfæstede landsrettens dom i henhold til grundene.

Man fastslog med andre ord, at en advokat har bevisbyrden for at have givet sin klient en fuldt tilstrækkelig orientering om det forhold, klagen drejer sig, og at man ikke kan forvente, endsige forlange, at en almindelig klient har fuldt overblik over de retlige og faktiske forhold, som indgår i bedømmelsen af advokatens handlinger; blot disse **kan have** fremstået som vanskeligt gennemskuelige for klienten, og så længe dette er tilfældet, suspenderes klagefristen, og man realitetsbehandler klagen.

Juridisk var de enkelte dispositioner i højesteretsdommen fra 2006 i og for sig ikke vanskelige at forstå, men det er korrekt, at de i hvert fald efter deres omfang sikkert kunne forekomme indviklede og uoverskuelige.

Heroverfor kan man måske sige, at en påstand om den såkaldte fortrolighedspligts omfang ikke i sig selv er vanskelig at forstå, heller ikke når den juridisk er forkert, men det afgørende må også her være, at det må være advokaten og ikke klienten, som må bære bevisbyrden for, at han har givet klienten en fuldt tilstrækkelig orientering.

Man kan ikke forvente, endsige forlange, at en klient skal kende retsreglerne og forstå, at de anvendes forkert af advokaten, eller at hans anvendelse i hvert fald er tvivlsom. Det er derfor vanskeligt at se, hvorfor ingen af de af Højesteret fastslåede retssætninger skulle kunne finde anvendelse i relation til den af Tineke Færch indgivne klage.

Tilknyttet det anførte kan man tilføje, at det ovenfor under punkt K, 6-7 oplyste om, hvorledes de hos Mads Behrendt beroende dokumenter, som Behrendt ikke ville give Tineke Færch adgang til at gennemse, efterfølgende kun fremkommer langsomt, drypvist og efter anmodning, kan tyde i retning af, at retssætningen i højesteretsdommen fra 1997 om den opretholdte tilstand kunne finde anvendelse.

I det videre perspektiv kunne man rejse det spørgsmål, om ikke en sag som denne kunne give anledning til, at man fra lovgivningsmagtens side på ny overvejede hele problemet om advokaternes selvdømme. Der findes interessant adskillige oplysninger om både lovgivernes og andres kritiske holdning til selvdømmet i de dele af de tidligere lovforarbejder, som vedrører reformen i 1981/82, men en nærmere undersøgelse af dette emne ligger udenfor den mig stillede opgave.

Den 11. maj 2010

Preben Stuer Lauridsen